

Sygn. akt II Cs 159/14

POSTANOWIENIE

Dnia 24 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Wiesława Buczek- Markowska (spr.)

Sędziowie: SO Karina Marczak

SO Sławomir Krajewski

po rozpoznaniu w 24 października 2014 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi P. M.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym Szczecin- Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z powództwa P. M. przeciwko Skarbowi Państwa- Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w (...), sygn. akt I C 1861/13

o zapłatę

postanawia:

skargę oddalić.

UZASADNIENIE

P. M. dnia 30 czerwca 2014 r. złożył skargę na naruszenie jego prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu toczącym przed Sądem Rejonowym Szczecin- Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie w sprawie akt I C 1861/13, domagając się stwierdzenia przewlekłości postępowania w tej sprawie, zasądzenia od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Szczecin- Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie kwoty 5.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

W uzasadnieniu wskazał, że dnia 20 czerwca 2013 r. został w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w Koszalinie z zwolniony od kosztów sądowych, następnie sąd I instancji dnia 27 czerwca 2013 r. wyznaczył rozprawę na dzień 11 września 2013 r. Dnia 28 sierpnia 2013 r. sąd ten uznał się jednak niewłaściwym miejscowo do rozpoznają sprawę z powództwa skarżącego i sprawę tę przekazał Sądowi Rejonowemu Szczecin- Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie odwołując jednocześnie wyznaczony termin rozprawy. Od tej chwili sąd nie podjął w sprawie żadnej czynności.

Do udziału w postępowaniu zgłosił się Skarb Państwa- Prezes Sądu Rejonowego Szczecin- Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie wnosząc o oddalenie skargi.

W uzasadnieniu odnosząc się do toku czynności w sprawie wskazał, że zarządzeniem z dnia 24 września 2013 roku wyznaczono referenta w sprawie w osobie SSR Julii Ratajskiej. Postanowieniem z dnia 30 września 2013 roku uzupełniono postanowienie z dnia 20 czerwca 2013 roku w ten sposób, że wskazano, że powód jest zwolniony od kosztów sądowych w całości, a ponadto ustanowiono dla powoda adwokata z urzędu, którego wyznaczenie zlecono Okręgowej Radzie Adwokackiej w S.. Nadto zobowiązano pełnomocnika pozwanego do złożenia do akt

pełnomocnictwa procesowego upoważniającego pełnomocnika do działania w imieniu pozwanego w terminie tygodniowym pod rygorem zwrotu odpowiedzi na pozew. W dniu 14 października 2013 roku do Wydziału wpłynęło pismo ORA informujące, iż pełnomocnikiem powoda została wyznaczona adwokat K. K.. W dniu 14 października 2013 roku wpłynęło do akt pełnomocnictwo procesowe od pozwanego. Postanowieniem z dnia 25 października 2013 roku wydanym w trybie art. 207 § 3 k.p.c. zobowiązano pełnomocnika powoda do złożenia pism przygotowawczego. W dniu 02 grudnia 2013 roku wpłynęło pisma procesowe powoda sporządzone przez jego pełnomocnika z urzędu, zawierające wnioski dowodowe obejmujące informacje posiadane przez pozwanego w zakresie danych personalnych i adresowych świadków. W związku z tym zarządzeniem z dnia 5 grudnia 2013 roku wezwano pozwanego jako Skarb Państwa do wskazania listy osób konwojujących powoda w spornym okresie, nadto do wskazania adresów dla doręczeń i miejsca pobytu świadków za wnioskowanymi przez powoda w piśmie z dnia 23 listopada 2013 roku w terminie dwutygodniowym pod rygorem przyjęcia, iż pozwany odmawia przedstawienia dowodu. W dniu 20 grudnia 2013 roku wpłynęło pisma pozwanego stanowiące wykonanie zobowiązania z dnia 5 grudnia 2013 roku. Z uwagi na okres świąteczny, przebywanie Referenta na zwolnieniu lekarskim w dniach 16-20 grudnia 2013 roku i na urlopie w dniach 23-24 grudnia 2013 roku akta przedłożono sędziemu referentowi w dniu 3 stycznia 2014 roku, a zarządzeniem z dnia 7 stycznia 2014 roku wyznaczono termin rozprawy na dzień 26 czerwca 2014 roku, nadto zobowiązano pełnomocnika powoda do wskazania adresów świadków za wnioskowanymi przez powoda w terminie miesięcznym pod rygorem pominięcia dowodu. Następnie zarządzeniem z dnia 20 czerwca 2014 roku, z uwagi na szkolenie referenta w dniach 25-26 czerwca 2014 roku, o którym referent dowiedział się w dniu 18 czerwca 2014 roku, odwołano termin rozprawy wyznaczony na dzień 26 czerwca 2014 roku i nowy termin rozprawy wyznaczony na dzień 30 września 2014 roku.

Odnosząc się do zarzutów powoda zawartych w skardze Prezes wskazał, że czynności w tej sprawie podejmowane są systematycznie, bez zbędnej zwłoki i stosownie do obłożenia pracą przez sędziego referenta, któremu sprawę powierzono do rozpoznania. Wyznaczenie terminu rozprawy w dniu 7 stycznia 2014 roku dopiero na dzień 26 czerwca 2014 roku wiązało się wyłącznie z wielkością decernatu obsługiwanego przez referenta i brakiem możliwości wyznaczenia terminu rozprawy wcześniej, przy uwzględnieniu rodzaju spraw znajdujących się w tym decernacie oraz zaplanowanym urlopie wypoczynkowym referenta w drugiej połowie kwietnia 2014 roku. Z kolei zmiana terminu rozprawy z dnia 26 czerwca 2014 roku na dzień 30 września 2014 roku była związana z koniecznością wyjazdu służbowego referenta, a wyznaczenie terminu na okres wcześniejszy nie było możliwe z uwagi na urlop wypoczynkowy referenta w dniach 1 lipca 2014 roku - 1 sierpnia 2014 roku oraz zmniejszenie liczby wokand wyznaczanych przez referenta z uwagi na pełnienia funkcji Przewodniczącej Wydziału.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga podlegała oddaleniu.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki dla stwierdzenia czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania należały w szczególności ocenić m. in. terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia, co do istoty (...) uwzględniając charakter sprawy, stopień jej faktycznej i prawnej zawiloci, znaczenie dla strony, która wniosowała skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień, a także zachowanie stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Jak wynika z powyższego naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki nastąpić może zarówno w wyniku działania, jak i zaniechania sądu. Jest istotnym, że nie każda zwłoka może być przyczyną stwierdzenia przewlekłości, lecz jedynie zwłoka nieuzasadniona. W szczególności ocena, czy postępowanie trwa dłużej niż to konieczne, dokonywana musi być na podstawie zarówno analizy charakteru dokonywanych czynności, jak i stanu faktycznego sprawy. Przewlekłość to pojęcie wskazujące, że jakieś zdarzenie czy stan są nadmiernie rozciągnięte w czasie, rozwleczone i przedłużają się. Musi być, więc odnoszone do konkretnych realiów i podjętego trybu postępowania. Musi być do niego adekwatne, a zatem jedynie nadmierne odstępstwa od czasu zwyczajowo

koniecznego do wykonania określonych prac i procedur mogą być uznawane za tworzące stan nieuzasadnionej zwłoki (tak, Sąd Apelacyjny w Katowicach w postanowieniu z dnia 10 listopada 2004 r. sygn. akt II S4/04, niepublikowane).

Ustawodawca określił okoliczności, które każdorazowo sąd rozpoznający skargę na przewlekłość postępowania winien oceniać. Są to prawidłowość i terminowość czynności, charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej zawilości sprawy, znaczenie samej sprawy dla strony skarżącej, rozstrzygniętych w sprawie zagadnień, zachowanie się strony, która wniosła skargę na przewlekłość postępowania. Wylczenie to nie ma charakteru katalogu zamkniętego. Wskazuje jednak na sposób dokonywania oceny przewlekłości i przesłanek jej wystąpienia.

Sąd Okręgowy, po zapoznaniu się z aktami sprawy I C 1861/13 pod kątem wyżej wskazanych okoliczności mających znaczenie dla oceny, czy nastąpiła nieuzasadniona przewlekłość postępowania uznał, iż zgłoszona przez powoda skarga jest niezasadna.

Po wpłynięciu akt do Sądu Rejonowego Szczecin- Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, co nastąpiło w dniu 23 września 2013 r. zarządzeniem z dnia następnego wyznaczono sędziego referenta, który bez zbędnej zwłoki przystąpił do rozpoznania wniosku powoda zgłoszonego w pozwie o ustanowienie pełnomocnika z urzędu wydając rozstrzygnięcie w tej kwestii już w dniu 30 września 2013 r. Mocą wydanego w tym dniu postanowienia sąd I instancji uzupełnił także postanowienie w przedmiocie zwolnienia powoda od kosztów sądowych (k. 90). Wyznaczenie powodowi pełnomocnika z urzędu powodowało konieczność zwrócenia się do Okręgowego Rady Adwokackiej. Zarządzenie w tym zakresie wykonane zostało w dniu 3 października 2013 r., zaś informacja, iż pełnomocnikiem powoda została wyznaczona adwokat K. K. wpłynęła do sądu I instancji dnia 14 października 2013 r. Niespełna dwa tygodnie później Sąd Rejonowy w trybie art. 207 § 3 k.p.c. zobowiązał pełnomocnika powoda do złożenia pisma przygotowawczego (k. 104), określając termin 14 dni na wykonanie zobowiązania. Pismo procesowe pełnomocnika powoda wpłynęło do sądu I instancji w dniu 2 grudnia 2013 r. Wobec tego, że zawierało wnioski dowodowe zarządzeniem z dnia 5 grudnia 2013 r. Sąd Rejonowy zwrócił się do strony pozwanej o wskazanie listy osób konwojujących powoda w spornym okresie, nadto do wskazania adresów dla doręczeń i miejsca pobytu świadków za wnioskowanymi przez powoda w piśmie z dnia 23 listopada 2013 r. Na wykonanie tego zobowiązania sąd I instancji określił pozwanemu dwutygodniowy termin (k. 116). Pismo strony pozwanej wpłynęło do sądu 19 grudnia 2013 r. Dysponując tak zgromadzonym materiałem dowodowym, Sąd Rejonowy na początku stycznia 2014 r. wyznaczył terminu rozprawy, który zaplanował na dzień 26 czerwca 2014 r., zobowiązując jednocześnie pełnomocnika powoda do wskazania adresów świadków za wnioskowanymi przez powoda w terminie miesięcznym pod rygorem pominięcia dowodu. Z uwagi na szkolenie sędziego Referenta w dniach 25-26 czerwca 2014 r. odwołano termin rozprawy i nowy termin rozprawy wyznaczony na dzień 30 września 2014 r.

Z powyższego wynika więc, że czynności w tej sprawie podejmowane były sprawnie i systematycznie. Wyznaczenie terminu rozprawy w dniu 7 stycznia 2014 roku dopiero na dzień 26 czerwca 2014 roku wiązało się wyłącznie z wielkością decernatu sędziego Referenta. Nie świadczy to jednak – w ocenie Sądu II instancji - o zaistnieniu na gruncie tej sprawy przewlekłości postępowania, podobnie zresztą jak i to, że na skutek okoliczności niezależnymi od sądu, o których informację sąd ten powziął w dniu 18 czerwca 2014 r. zaszła konieczność odwołania terminu rozprawy zaplanowanej na dzień 26 czerwca 2014 r. i wyznaczenia jej w terminie późniejszym. Powyższe nie jest bowiem wystarczającym dla uwzględnienia skargi, zwłaszcza w świetle pozostałych jej okoliczności. W dniu 30 września 2014 r. Sąd Rejonowy przystąpił do rozpoznania sprawy powoda dopuszczając dowód z przesłuchania świadków. Zobowiązał także pełnomocnika powoda do złożenia listy pytań do świadków, odraczając rozprawę w celu wykonania nałożonego zobowiązania na dzień 19 lutego 2015 r. (k. 138).

W kontekście powyższego skarżący musi mieć na uwadze, że ocenie pod kątem przewlekłości postępowania podlega czas trwania całości postępowania, a nie terminowość podejmowania przez sąd poszczególnych czynności. Nie wyklucza to możliwości stwierdzenia przewlekłości postępowania z powodu nieterminowości podjęcia przez sąd jednej czynności, ale jest to możliwe tylko wtedy, gdy opóźnienie w wykonaniu tej czynności jest tak znaczne, że powoduje przewlekłość całego postępowania. Nie zachodzi to jednak w rozpoznawanej sprawie. Czynności sąd podejmuje w sprawie w racjonalnych terminach, a pomiędzy terminami rozpraw nie pozostaje beczynny.

Dodać jeszcze należy, że ocena czy w sprawie doszło do przywykłości postępowania nie może być oderwana od obowiązku sądu rozpoznawania wszystkich spraw wniesionych do sądu bez nieuzasadnionej zwłoki, przy zachowaniu zasady rozpoznawania spraw według kolejności ich wpływu oraz uwzględnieniu przepisów nakazujących rozpoznawanie niektórych rodzajów spraw w ustawowo określonych terminach (postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 3 kwietnia 2009 r., sygn. akt II OPP 6/09). Powyższe oznacza, że dokonując oceny zasadności skargi należy brać pod uwagę nie tylko okoliczności związane z terminowością podejmowanych przez Sąd Rejonowy działań, ale również uwzględniać należy całokształt systemu pracy danego sądu, a także aktywność procesową stron, o ile mogło to mieć wpływ na czas trwania postępowania. To, że od wpłynięcia akt sprawy do sądu do podjęcia pierwszych czynności, czy wyznaczenia terminu pierwszej rozprawy, mija pewien okres czasu jest więc rzeczą naturalną i nie świadczy automatycznie o niewłaściwej organizacji czynności (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 stycznia 2013 r. sygn. akt II S 33/12).

Mając na uwadze przedstawione powyżej okoliczności faktycznie i stan zaistniały w sprawie, zdaniem sądu II instancji nie zostały spełnione przesłanki określone w art. 2 ust. 1 i 2 ustawy, uzasadniające przyjęcie, iż w sprawie niniejszej prowadzonej przez Sąd Rejonowy doszło do nieuzasadnionej zwłoki. Działając w oparciu o treść art. 12 ust. 1 powołanej na wstępie ustawy, Sąd Okręgowy orzekł więc o oddaleniu skargi, stanowiąc jak w sentencji.